

Biuro i Muzeum Pomorskiej Armii (1939-1945)
i Wojskowej Służby Polej
100 Toruń, ul. Podmurna 93, t. 048 50 61 22 106
e-mail: k.pak@wp.pl; www.zow.wp.pl
NIP 956 13 25 127; REGON 141024736
KRS 00000438
Nr r-ku 82 100 1300 0000 0000 500z 0244

Handwritten: 104
Signature: [illegible]

Lipno
POL- AK
* Topolewska Stanisłowa
K-357/357 Pom.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Topolewska Stanisława

P-2-354/354 Gom.

Lipno 902-A 2

- I./1. Relacja *h. 2 s. 1-3* —
- I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora —
- I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —
- II. Materiały uzupełniające relację —
- III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —
- III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —
- III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —
- III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —
- III./5. Inne ... —
- IV. Korespondencja
.....
.....
.....
- V. Nazwiskowe karty informacyjne *h. 12*
- VI. Fotografie *brak*

1/1. Delaja - Topolewska Stanisława

1. Delaja o wzniesieniu..., długie
czść listu Halimy Topolewskiej do
E. Zawackiej z 8.09.1978, rękopisy
oryg. k. 1 s. 1-2
2. Próba biografii „Topolewska Stanisława
z d. Ławicko - mel. Halimy Topolewskiej,
rękop. - ołówce k. 1 s. 3

Relacja o neresztowaniu ualki podziemnej
/ jest to drugie egz. listu Haliny Topolewskiej do
Episkopatu Zawackiego z dnia 8.09.1978r. W pierwszym egz.
- zob. koperta Topolewska Janina, Jacek, Zofia - dane
o neresztowaniu autorki listu /

4. Pomocnik ma Pani również w rejestracji Stanisława
o tym narwiaku i Celinę z męża Jastnebską - tak się składa,
że być mogła również i o tym coś Pani podać!

Otoż zupełnie przypadkiem niedługo po okolicach Lijma
już po okupacji - szukając „obłobutów” z grupą znajomych
w celach wypoczynkowych, natrafiliśmy na swoje narwiaki
i to właśnie akurat to dotychczas w tym miejscu.

To raczej nie jest moja rodnia, ale może, tak o czymś
z nich mił mi nie wie ani ja także mi nie słyszałam.
Zebrałam jednak dane, które mogą być dla Pani przydatne.

4. Stanisława Topolewska z domu Zawacka

ur. 1905r. (prawdopodobnie, bo córka nie wie dokładnie)
wsi Franciszkowo k/ Chrostkowa (młodego więcej nie ma)
W okresie okupacji z mężem i 2 siostrami mieszkała
we wsi Zagno (pow. Lijmo). W 1939r. wraz z siostrami
zabrano na przymusowe roboty Powstała na gospodarstwie
z okolicznych młodych siostrami. Ich chatka znajdowała się
poza wieś na polanie otoczonej lasami. W lasach byli
byli partyzanci. Była ona w konspiracji, jednak
miała czt. konsp. i brata ukończył w akcji dostarczenia
rzeczy do lasu. Wiosną 24.12.1944r. Niemcy wywieźli
ją z chaty, skuli w Tarnobrzegu i popędzili do Lijowa,
gdzie następnego dnia o świcie zginęła w masowej egzekucji.
Wichniel to naprawdę siostrzeństwo - jej siostrzeństwo to
Celina (która włożyła miłca. 3/ka) siostrzeństwo Jastnebska.

Tomášek jest synem Szymona (miał wtedy 1 rok)
 obecnie jest na utrzymaniu tej siostry (chory przyzwyczajony)
 Cety majątek - mienie - zabrali niemu a ojciec prosta-
 wano w chacie w zimnie i głodnie. Dopiero sąsiedzi, jakos
 pośrednio zabrali ojca i przekierowali je do powiatu
 ojca, który również zrobił ciężko chore, ~~z~~ ożenił się
 i wkrótce zmarł, przedstawiając dwoje dzieci na opiece
 obłądłej sowy.

A więc za Celiną Gąsienicą - to jest właśnie córka
 tej Skamistawcy.

Mienią ona w Skopcu k/hijma. Obecnie mam ją
 ołobne i nawet mam pewien kontakt. Ostatnio mówią,
 że był właśnie u niej w tej sprawie - Chyba z Tomášem
 p. Zielinski, który robił wywiad a nawet brał fotografie
 jej matki. Prosiła mnie, abym wyjechała do domu, gdyż
 ona mogłaby być relacją między nami; wzięła
 na Zmieszce w ich podziemiu.

Jako dziecko pamięta ołobne ten moment zabrania matki
 - biegała za nią i chciała się porwać, płakała, lecz niemu
 nie pozwolili się zbliżyć.

Natomiast samą egzekucję widział pewien człowiek, który
 ukryty w stodole w pobliżu figo mępsca mógł z Tatmosz
 rozpoznać osoby. On właśnie opowiadał tej Celinie, jak zginęła
 jej matka.

To chyba było co mogę narazić między innymi
 gdyż, jak już wspominałem na wstępie, ja w czasie okupacji
 na tym terenie nie byłem.

Serdecnie pozdrawiam

Halina
 Topolewska

Przepraszam za termin, ale właśnie dzisiaj
 wróciłam i to z Tomášem - a więc ołobno
 dzisiaj obłądłam liot.

próba biografii

357 Pom.

357 Pa

3 Lipno

† Topolewska Stanisława, d. Ławicka,

(1905 + 25.12.1944) zam. we wsi Żagno, pow. Lipno.

Miała wywieriono w 39 r. na przymusowe roboty powstata sama z 2-giema małymi dziećmi, w czasie za życia, na polanie leśnej.

Melaneta i przekonywała ciotkami konspiracyj. Przekonywała żywności dla partyzantów w lesie.

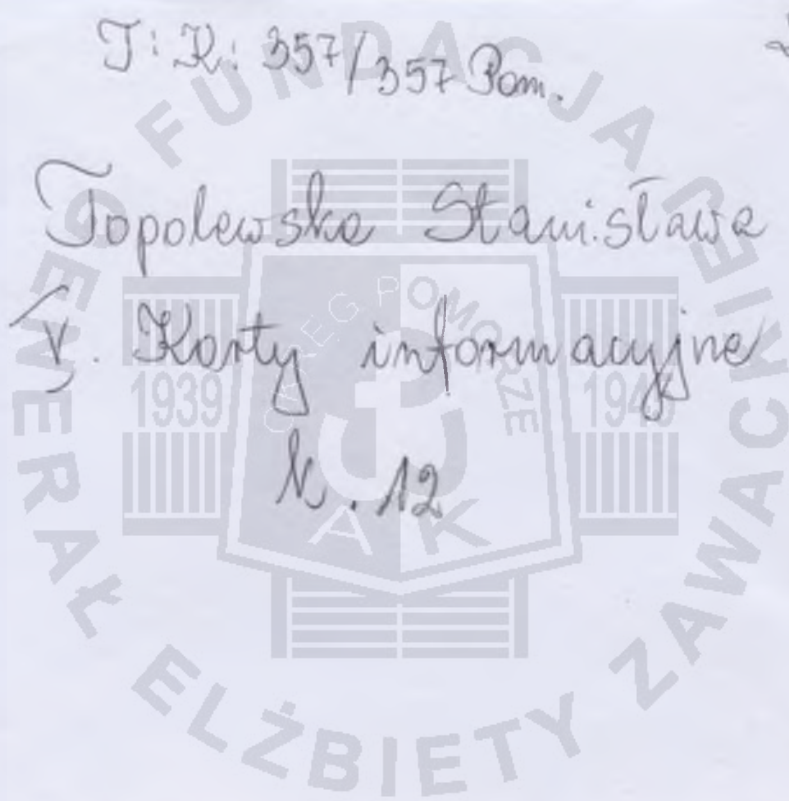
24.12.1944 roku Jędr. Komando wywleło ją z chaty, skuto Tancuchami i pognało do Lipowa. O siem następnego dnia zginęła w masowej egzekucji. Młody świadek, ukryty w stodole, widział to i opowiedział córce Celinie obecnie Jastrzębskiej, jak zginęła jej matka.

Arch. E.Z: relacja Haliny Topolewskiej.

J: D: 357/357 Pom.

Lipno

Topolewska Stawisława
Karty informacyjne
N. 12

t1. 2. 357/Pan 3. AK Lipnowa
 +
 4. Topolewska Stanisława 5. z d. Łowicko
 6. 7. 1905 r. Franciszka
 8. 9. ur. 1905 r. Franciszka
 10. 11. 24. 12. 1944 r. areszt. i zginęła
 w masowej egzekucji
 12. Rel. Haliny Topolewskiej
 K 1-2 Opies - podjętych partynantów

357 / 7 Staništwa
na ~~zabojce~~

RK
lipno 2

++ Topolewska ~~betonie~~

funk. zapieci

topolewska do oddziału topolewska RK,

przy ul. Kościuszki w bunkrze

laska przy powstaniu w lipnie

stawała się zrywką i była tu.

była tu także po Marszałku

Została rozstrzelana za powstanie

obrony dyrektorów z lotniskami

w 1945 r. w lipniu

razem z Staništwa Frymusk ^{ojciec}

1778

rel. W. Ziebiński

1+

357 Pom Lipno
Topolewska Stanisława 3
rel. Wapiórska Maria (326 Pom).
Topolewska - mieszkanka Skrzepo dostrze-
czona partyzantom 7 K w sprawie
brakujące po dekonspiracji Wapiórskiej

357

+ Topolewska Stanisława z d. Ławicka Lipno 4
/1905, + 25.XII 44/ ur.w Franciszkowie pow.Lipno

W czasie okupacji zamieszkała z 2 malutkich dzie-
ci /mąż zabrany na roboty 1939 r./we wsi Żagno
pow.Lipno.

Dostarczała żywność dla małego oddziału partyzan-
ckiego przebywającego w lasach lipnowskich. Po za-
aresztowaniu łączniczki partyzantki, Marii Napiór-
skiej, zajęła jej miejsce; przechowywała też par-
tyzantów.

Została rozstrzelana przez Jagdkommando w zbioro-
wej egzekucji w Ligowie pow.Lipno. Zabierając mat-
kę, Jagdkommando zostawiło w chacie dzieci bez o-
pieki, po kilku dniach zabrał je sąsiedzi.

Zbiory E.Zawackiej, poz.357 Pom., III 1980 r.

Zródła:-inf.córki Celiny Jastrzębskiej, Skępe

-inf.H.Topolewskiej, Warszawa

-inf.A.Meller, Skępe

-fotografia

Topolewska Stanisława
z d. Ławicka
nr. wg Franciszkowie, gm. Skępe

Lipno
5

Dostarczana do buntra w
Gęborzku bieliąg i żywność
dla oddziału partyzanckiego Bole-
stawa Żatnowskiego. Rozstrzelana
w Lipnie dnia 24/25 grudnia 1943 roku
przez Jędrkomando, przedtem tor-
turowana i bita.

K.T.
mf Anna Mollenowa, Celina Jastrzębska (córka)

nr 357

lipiec 6

+ Topolewska Stanisława
z Zagna

Zamordowana w Ligowie przez J-do, dnia
25 grudnia 1944 roku, za udzielanie pomocy
oddziałowi partyzanckiemu Bolesława Żołnow-
skiego.

Rel. Władysław Drzewiecki, Skepe.

5.22.4.21.

Domowe

1970/12 Lipno

Lipno 7

+ Topolewska Stanisława z d. Łanicka

44

ok. 1905.

wieś Łagowo par. Lipno

+ 25.12.1944 wieś Łagowo p. Lipno

Źródło: rel. córki Haliny Topolewskiej z 2.X 1978 r.
Słgi wywiezione w 390 na przymusowe roboty, zostały
same z 2 gien drzew małych, w chacie za kosią, na
lesnej polanie.

par. Lipno

verte
SMB

Materiał do tj. org. podziemnej i przedwojenną
wskazów konspiracji. Przekazywała żywność party-
zantom do lasu.

24.12.1944. gajdtkommando wywołało ją z chaty, skuto
tańcuchami i pognano do Lipowa. O świcie następnego
dnia zginęła w masowej egzekucji. Naoczny
świadek, ukryty w stodole, widział to i opowiedział
córcie Celinii, obecnie Jastrzębskiej, jak zginęła
jej matka

viis ŽAGNO pas. lipnanski

impr. dipno &
pauze partju.

Włocławek

+ 1944 TOPOLEWSKA STANISŁAWA

rob. Stosnik Munt. Włocław. 5 104

ur. we Franciszkanie pas. lipnanski

nam. we wsi Żagno pas. lipnanski

pracowała w kraj. powołaniach osob.

razem, uchwala powozy oddziałowi

partju. w latach lipnanski

29

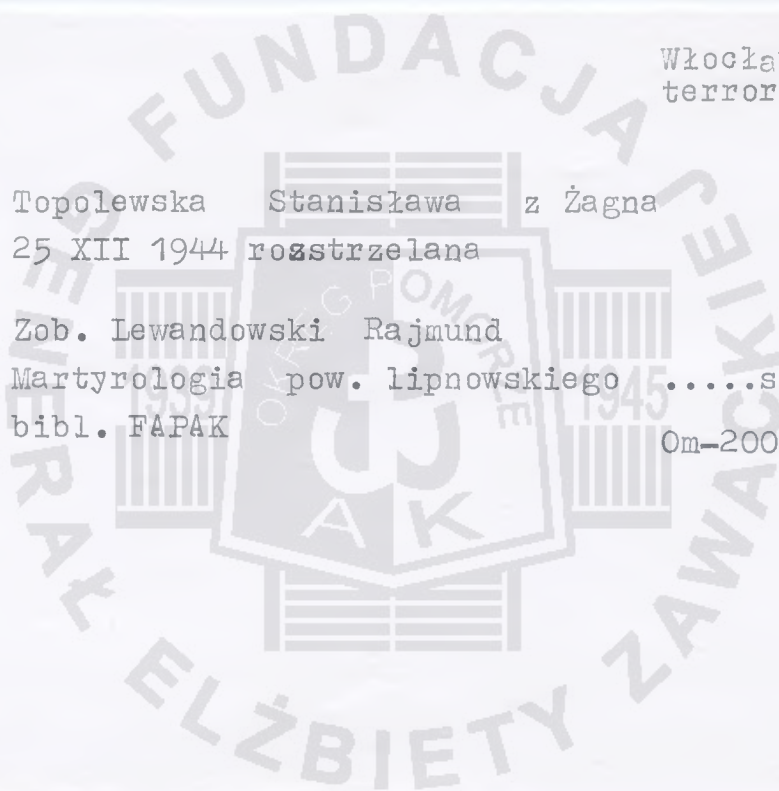
a

Włocławek
terror

9

Topolewska Stanisława z Żagna
25 XII 1944 rozstrzelana

Zob. Lewandowski Rajmund
Martyrologia pow. lipnowskiego s.14
bibl. FAPAK Om-2002

+ Topolewska, Stanisława

Lipno
? 10

a

+ TOPOLEWSKA Stanisława

Stanisława Topolewska (1905 – 25 XII 1944),
mieszkała wsi Zagno w pow. lipnowskim.
W 1939 r. jej męża wywieziono na przymu-
sowe roboty do Niemiec. Została sama z dwój-
ką małych dzieci. Pracowała w konspiracji,
przechowując osoby zagrożone i udzielając
pomocy partyzantom w Lasach Lipnow-
skich. 24 XII 1944 r., wyciągnięta z domu
przez Jagdkommando i skuta łańcuchami,
następnego dnia zginęła w masowej egzeku-
cji. Zostawionymi w domu dziećmi zaopie-
kowali się sąsiedzi.

Środki!

WłH2002

Topolewska Stanisława

t

Lipno
302

11

Topolewska Stanisława - rolniczka, członek PZJ Józefowo.

s. 107

zob. Witomskie Eskietu, opr. D/152
s. 40, s. 107 = bibl. FAJAK

zł. w'10

+Topolewska Stanisława

Sipmo
AK

zob. Ziobkowski B., Polskie
Połączenie na Głujawach...,
Tomni 2008, s. 302, 309.

AK 81'14

ARCHIWUM
Elżbiety Zawackiej
poz. 357 / Pom.
data wstępu 8.9.78

Opracowała Włk
7. VIII. 24 r.

1. rezydencja, Halimy
Topolewskiej
2. od. W. Z. ul. ...
3. ... w od. ...

fotografia

Lipno

+Topolewska Stanisława

Topolewska Stanisława

